

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 11.06.2014
Sayı : 1393

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Irak petroleri konusunda geldiğimiz noktanın ve yaşanmaya başlayan olumsuzlukların Türkiye-İrak ilişkilerini daha fazla zedelemesinin önüne geçmek ve Türkiye'nin Irak'ın doğal kaynakları konusundaki tutumunu netleştirerek bu konuda uzlaşmaya dayalı ulusal bir politika geliştirmek amacıyla Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 104 ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Dr. Mehmet Felcan

Çarşamba

Canday Yıldırım

Tekirdağ

Ali Demirel

Aydın

Haydar Akar

Kocaeli

Mustafa Ömer

Ali Sarıbaş

Çarşamba

O. Faruk Doğan

O. Faruk Doğan
Adana Milletvekili

Mahmut Tural

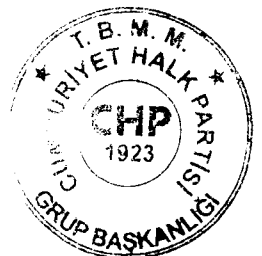
İstanbul

Telma Candar

Muş

Mevlüt Duda

Hatay

GEREKÇE

Türkiye ile Irak Kürdistan Bölgesel Yönetimi (KBY) arasında yapılan anlaşma uyarınca Kuzey Irak'tan gelen ve Ceyhan terminalinde depolanan ham petrolün uluslararası piyasalara sevkiyatı 22 Mayıs 2014 tarihinde başlamıştır.

Kuzey Irak petrollerinin Türkiye üzerinden sevkiyatı üç seviyede gerginlik yaratmaktadır. Birincisi, Irak Federal Hükümeti ile Kürdistan Bölgesel Yönetimi arasındaki tansiyon yükselmekte, tarafların uzlaşmaya varmaları giderek güçleşmektedir. Bu durum, Irak'ın iç huzuru, toprak bütünlüğü ve istikrarı bakımından olumsuz bir gelişmedir. Irak'ın doğal kaynaklarının tek taraflı ve Irak Anayasası'na aykırı olarak kullanılması Irak halkını kutuplaştıracak bir potansiyeli de içinde barındırmaktadır. Nitekim, Irak Başbakanı Maliki, söz konusu petrol ihracatı gerçekleşirse KBY'nin federal bütçeden aldığı payı keseceğini söylemiştir.

İkincisi, genel olarak bölgesel dinamikler özel olarak da Türkiye-Irak ilişkileri söz konusu petrol sevkiyatından olumsuz etkilenmektedir. Bağdat Hükümeti'nin onayı olmadan yapılan petrol sevkiyatı konusunda Türkiye'nin bu kadar ıstahlı, ısrarlı ve aceleci davranması Türkiye'nin bölgesinde komşularının arzuları hilafına adım atabilecek bir aktör olarak algılanmasını kolaylaştırmakta ve ülkemizin saygınlığına zarar vermektedir. Ayrıca, Irak'la olan ekonomik ilişkilerimizin zedelenmesi, taşımacılık başta olmak üzere Irak'la ticaretimizi oluşturan ekonomik sektörlerin bütüncül olarak yara alması da söz konusudur. Özetle, kısa vadeli kazançlar uğruna, Irak'la tarihten gelen ve uzun vadeli olması beklenen ilişkilerimiz geri dönülemez bir noktaya doğru gitmektedir. Irak Hükümeti'nin Türkiye'yi söz konusu petrol anlaşması nedeniyle Uluslararası Ticaret Odası'na şikayet etmesi bu durumun ilk somut işaretidir. Bunun yanı sıra, Irak Petrol Bakanlığı, Türkiye'nin ve BOTAS'ın iki ülke arasında imzalanan Petrol Boru Hattı Anlaşması'ndaki yükümlülüklerini ihlal ettikleri de ileri sürmektedir.

Üçüncüsü, Türkiye'nin Kürdistan Bölgesel Yönetimi'yle yaptığı petrol sevkiyatı anlaşması uluslararası planda da tepki çekmeye başlamıştır. Türkiye'nin Bağdat'ın itiraz ve uyarılarına rağmen sürdürdüğü bu davranışı, sadece söz konusu iki ülkenin ulusal mevzuatlarına değil, aynı zamanda uluslararası hukuka da aykırıdır. ABD Yönetimi bu gelişmeyi Irak'ın istikrarına ve kalkınmasına karşı bir girişim olarak değerlendirmekte ve üstü kapalı olarak Türkiye'yi Irak'taki tansiyonu alevlendirmemesi ve Irak Hükümeti'nin onayını alması konusunda uarmaktadır. Anlaşılmaktadır ki, Türkiye'de depolanan Kuzey Irak petrolleri Türkiye-ABD ilişkilerini de zedelemektedir. Ek olarak, söz konusu petrolün şimdiki müşterileri olan Avrupalı devletlerin Irak'taki tansiyon bir iç savaşa evrildiğinde nasıl bir politika izleyecekleri belirsizdir. Başka bir ifadeyle, Türkiye bir anda kendisini Irak'ta bölgeler arasındaki gerçekleşebilecek olası bir çatışmanın sorumlusu olarak bulabilir.

Sonuç olarak, Türkiye'nin Bağdat'ın onayı olmaksızın KBY ile yaptığı petrol anlaşması bölgemizde barışa hizmet etmediği gibi ülkemizin komşuları başta olmak üzere dış dünyayla ilişkilerini zedelemektedir. Oysa, doğal kaynakların halklar ve ülkeler arasında barış, huzur ve istikrar üretmek için kullanılması mümkündür. Irak petroleri konusunda geldiğimiz noktanın ve yaşanmaya başlayan olumsuzlukların Türkiye-İrak ilişkilerini daha fazla zedelemesinin önüne geçmek ve Türkiye'nin Irak'ın doğal kaynakları konusundaki tutumunu netleştirerek bu konuda uzlaşmaya dayalı ulusal bir politika geliştirmek amacıyla Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 104 ve 105. maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılması hayati bir önem arz etmektedir.

